

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.309/2014/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Nagy István ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. S. Z. jogtanácsos által képviselt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal (címe) alperessel szemben közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.21.375/2013/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 100 000 (egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 320 000 (háromszázhuszezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes tulajdonát képezte 2008. évben egy "**sz**" honosságú ... típusú alvázszámú) személygépkocsi, melynek értékesítésével megbízta a testvérét, **M. K-t**, akinek a személygépjárművet átadta, és aki azt a felperes lakóhelyéről Ny-re hozta.

2008. decemberében **M. K.** megállapodott **M. J. Gy. "ny-i"** lakossal, hogy ő a gépjármű értékesítésében közreműködik, azt segíti, így a gépjárművet bemutatja az érdeklődőnek. **M. K.** a gépjárművet - amelyet 4 000 000 Ft-ért kívánt értékesíteni - és a felperes nevére kiállított "**sz**" okmányokat átadta **M. J. Gy-nek**. Utóbbi azért, hogy a gépjárművet forgalomba tudja helyezni és értékesíteni tudja, egy valótlan tartalmú adásvételi szerződést használt fel, mely szerint **M. K.** 2008. augusztus hó 11. napján a gépjárművet értékesítette az **X Kft-nek**. Ezt 2009. február hó 5. napján benyújtotta a ... Okmányirodába, és a gépjárművet Magyarországon forgalomba helyeztette. A valótlan tartalmú okirat alapján a

gépjármű-nyilvántartásba tulajdonosként a **M. J. Gy.** házastársa által működtetett **X Kft.** került bejegyzésre. 2009. április hó 23. napján **M. J. Gy.** a gépjárművet 3 650 000 Ft-ért értékesítette **H. Cs-nak**, ám **M. K.** felé nem számolt el, hanem a vételárral maga rendelkezett.

A Nyíregyházi Városi Bíróság a 2.B.1178/2010/51. számú, 2012. június hó 18. napján jogerős ítéletében többek között a fentiek miatt **M. J. Gy.** vádlottat bűnösnek mondta ki több rendbeli sikkasztás és közokirat-hamisítás büntetében, illetőleg magánokirat-hamisítás vétségében, amiért őt 2 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte, továbbá kötelezte **M. K.** magánfélnek 4 000 000 Ft kártérítés megfizetésére.

A jogerős ítélet alapján **T. K.** önálló bírósági végrehajtónál... szám alatt a felperes végrehajtási eljárást kezdeményezett, amely végrehajtási eljárás jelenleg szünetel végrehajtás alá vonható vagyon hiányában és azért, mert az adós ismeretlen helyen tartózkodik.

A **"T" Kft.** 2008. augusztus hó 28. napján kezdeményezte a gépjármű származásának ellenőrzését, melyhez bemutatta a tulajdonszerzést igazoló okiratot. A **"T" Kft.** ügyvezetőjének nyilatkozata szerint azért kezdeményezte a származás-ellenőrzési eljárást, mert az **X Kft.**-től szerette volna megvásárolni a gépjárművet, ám mivel kiderült, hogy több kilométer van az autóban a mutatottnál, elállt az adásvételtől. **M. J. Gy.** úgy nyilatkozott, hogy „Az... forgalmi rendszámú autónak a teljes behozatalát és Magyarországon történő forgalomba helyezését én intéztem. A **"T" Kft.**, mint az ügyletet lebonyolító cég vett részt, mert az üzleti körömbe tartozik.” (a Nyíregyházi Rendőrkapitányság Gazdaságvédelmi Osztálya... szám alatti nyomozati iratok 545. oldalának 1. bekezdése).

A Okmányiroda által kezdeményezett eljárást követően a **"T" Kft.** tulajdonát képező,..... alvázszámú, külföldről behozott használt gépjármű okmányjaiban foglalt adatok egyeztetése, valamint a hazai és a nemzetközi körözési nyilvántartásokban történt ellenőrzés alapján a jármű származását tisztázottnak mondta ki a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala Központi Okmányiroda.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján **R. I-né** - az alperes ügyintézője - eljárási hibát követett el azzal, hogy a **"T" Kft-t**, mint tulajdonost feltüntető származásellenőrzési határozatot fogadott el, a forgalomba helyezést pedig az **X Kft.** kezdeményezte. Nem észlelte, hogy a forgalomba helyezéshez nem megfelelő dokumentumot nyújtottak be, azaz nem a forgalomba helyezést kezdeményező **X Kft.** van megjelölve tulajdonosként a származásellenőrzésről szóló határozatban, hanem a **"T" Kft.** Mulasztása abban állt, hogy nem hívta fel hiánypótlásra az **X Kft-t** a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény előírásai alapján a gépjármű származásának ellenőrzése érdekében.

R. I-nével szemben munkaadója fegyelmi eljárást kezdeményezett. A fegyelmi tanács 2012. január hó 13. napján jogerősen megállapította, hogy ő a közszolgálati jogviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével fegyelmi vétséget követett el, ezért őt

fegyelmi büntetésben részesítette. Megállapította, hogy 2009. február hó 5. napján **R. I.-né** az .. forgalmi rendszámú gépjármű forgalomba helyezését végezte el. Azt róta a terhére a fegyelmi határozat, hogy az **X Kft.**, mint tulajdonos részére elvégezte az átírást. Az eljárásban becsatolásra került egy 2008. augusztus hó 11. napján kelt adásvételi szerződés, mely szerint a tulajdonos az **X Kft.**, a gépjármű származás-ellenőrzését azonban a **"T" Kft.**, mint tulajdonos végeztette, ám a becsatolt adásvételi szerződésből nem látszik a tulajdonosi lánc tisztázottsága, ezért a kérelmező a tulajdonjogát nem igazolta megfelelően. Emiatt a kérelmet el kellett volna utasítani, és a forgalomba helyezést meg kellett volna tagadni.

A felperes a keresetében az alperest 4 000 000 Ft tőke és annak 2009. február hó 5. napjától járó kamatainak megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy az eljáró ügyintéző hibázott, amikor nem hívta fel hiánypótlásra az **X Kft.**-t. Álláspontja szerint azonban a felperes kára és a forgalomba helyezés között nincs okozati összefüggés, mert amennyiben az **X Kft.** kezdeményezi a származás-ellenőrzési eljárást, az ugyanúgy eredményes lett volna, miáltal a forgalomba helyezés is jogszerű. Az okmányiroda nem jogosult az eladó személyének vizsgálatára a közlekedési igazgatási eljárásban, s a magyar nyilvántartásban nem szereplő gépjárműre vonatkozó adásvételi szerződés nincs formai kellékhez kötve. A felperes kára nem a forgalomba helyezésre irányuló hatósági eljárásból származik, a valótlan tartalmú adásvételi szerződésből és ehhez kapcsolódóan **M. J. Gy.** által elkövetett bűncselekményből, aki a vételárral nem számolt el a felperes felé.

Az elsőfokú bíróság a 10. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte őt, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100 000 Ft perköltséget, és az államnak külön felhívásra 240 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket.

Határozatának indokolása szerint helytálló volt az alperes azon álláspontja, hogy a kár nem az okmányiroda ügyintézésével, hanem **M. J. Gy.** bűncselekményével okozati összefüggésben következett be. Mind az **X Kft.**, mind a **"T" Kft.** **M. J. Gy.** személyéhez köthető, ezért nincs jelentősége a felperest ért kár vonatkozásában annak, hogy melyik cég nevére történik a forgalomba helyezés. A kár **M. J. Gy.** magatartásával okozati összefüggésben keletkezett azáltal, hogy a vételárral a felperes felé nem számolt el, amit a jogerős büntető ítélet meg is állapított és kötelezte **M. J. Gy.**-t annak megtérítésére.

Időben is elvált az alperes kifogásolt magatartása a **M. J. Gy.** által elkövetett bűncselekménytől. **M. J. Gy.** által készített adásvételi szerződés 2008. augusztus hó 11. napi keltezésű, amivel egybeesik a kár bekövetkezése, míg az átírára 2009. február hó 5. napján került sor. A felperes azáltal károsodott, hogy sem az autóval nem rendelkezik, sem annak vételárát nem kapta meg.

A perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbös volt, hogy **R. I.-né** a fegyelmi határozatot megfellebbezte-e, mert a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése a felperestől követeli meg a jogorvoslat kimerítését.

A bírói gyakorlat szerint még a téves jogértelmezések közül is csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg a jogalkalmazó szerv kárfelelősségét. A tévedések súlyának értékelésére általában akkor kerül sor, amikor a jogalkalmazásnál tényállást kell megállapítani, jogszabályokat kell értelmezni és ezek egybevetésével kerül sor a döntés meghozatalára. Ha a figyelembe veendő jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a tényállás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye, általában nem lehet szó a felróhatóság körén kívül eső tévedésről, hibáról.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes eljárása során egyszerű volt a jogkérdés, a jogszabályi rendelkezések egyértelműek voltak. Az alperesnek mérlegelési tevékenységet kellett végezni, mely mérlegelés egyértelműen azt eredményezte, hogy a gépjárművet az ügyintéző forgalomba helyezi, ha rendelkezésre állnak és megfelelnek az előírásoknak a személygépjármű forgalomba helyezéséhez szükséges okiratok. **R. I.-né** tanúként vallotta, hogy megvolt a gépjárműnek a műszaki adatlapja, volt egy származásellenőrzése, egy eredetvizsgálata, rendelkezésre álltak a tulajdonosnak az adatai és egy kötelező biztosítás az új tulajdonos nevére, így a gépjárművet forgalomba helyezte.

Az alperes a jogszabályokat helyesen értelmezte és alkalmazta, tévedés nem állapítható meg a forgalomba helyezésre vonatkozó előírások és gyakorlat között, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a pereszes felperest kötelezte az alperes perköltségének és a le nem rótt illetéknek a megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását kérte. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a jogszabályokat helyesen értelmezte és alkalmazta, s tévedés nem állapítható meg a forgalomba helyezésre vonatkozó előírások és gyakorlat között. A gépjármű adásvétele a 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendeletről következően írásbeli formához kötött. A forgalomba helyezés azért bír jelentőséggel, mert az annak során kiállított közokirat teremti meg a forgalombiztonságot és az értékesítés lehetőségét. Amennyiben az ügyintéző megtagadja a forgalomba helyezést, akkor **M. J. Gy.** nem tudta volna értékesíteni a gépjárművet, miáltal a felperest sem érte volna kár. Az általa megindított végrehajtási eljárás befejezésre került.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján, s megismételve a kereseti ellenkérelmében előadottakat.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Mindenekelőtt kiegészíti, illetőleg pontosítja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal, hogy mellőzi az első fokú ítélet 3. oldalának első bekezdésében foglaltakat, az ugyanis **M. J. Gy.-nek** a per tárgyától független ... frsz-ú személygépkocsira vonatkozó előadását tartalmazza, míg a jelen per az.... frsz-ú gépjárművel összefüggésben került megindításra. Azt is szükséges rögzíteni, hogy a felperes a büntetőeljárásban javára megítélt 4 000 000 Ft polgári jogi igényt peresítette annak az elkövetőtől való behajthatatlansága okán, míg az első fokú ítéletben említett, **M. K.** magánfélnek megítélt 4

799 780 Ft összegű polgári jogi igény a perbeli jogvitától teljesen független, arra nem tartozó tétel.

Nem csupán az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, hanem döntésének indokolása is korrekcióra szorult.

Tévesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felperest a kár már 2008. augusztus hó 11. napján érte, mert ekkor csak az a kárfolyamat indult meg, amely a gépjármű 2009. április hó 23. napján történt értékesítésekor manifesztálódott, amikor a **H. Cs.** vevő által fizetett vételárral **M. J. Gy.** nem számolt el **M. K.** felé.

Helytelen volt annak megállapítása, hogy az alperes a perrel érintett eljárásban a jogszabályokat helyesen értelmezte és alkalmazta volna, miáltal tévedés nem állapítható meg a forgalomba helyezésre vonatkozó előírások és gyakorlat között. Ezzel szemben tény, hogy az alperes alkalmazottja fegyelmi vétséget követett el amiatt, mert elmulasztotta a hiánypótlás elrendelését és ezzel a gépjármű származás-ellenőrzésének kezdeményezését, illetőleg annak eredményéhez képest a belföldi forgalomba-helyezés megtagadását.

Szintén téves álláspontot képviselt az elsőfokú bíróság akkor, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a hazai forgalomba-helyezés mérlegelési tevékenység eredménye, ahogy az ehhez szükséges okiratok meglétének vizsgálata mérlegelés tárgyát képezi. Emiatt az ítéletábra mellőzi az első fokú ítélet indokolásából az alperes mérlegelési tevékenységével összefüggésben kifejtetteket.

Az helyes következtetés volt, hogy az alperes felelőssége azért kizárt, mert a bekövetkezett kár és az alperes magatartása között nincs okozati összefüggés. Alappal feltételezhető ugyanis, hogy amennyiben az alperes részéről akár hiánypótlásra, akár a belföldi forgalomba helyezés megtagadására került volna sor, ez nem akadályozta volna **M. J. Gy.** a bűncselekménye elkövetésében, hanem immár az **X Kft.** kezdeményezi a 2008. augusztus hó 11. napi keltezésű hamis adásvételi szerződés alapján az eredetiség-vizsgálatot, amelynek eredményéhez kétség nem fér, lévén a gépjármű sem a hazai, sem a nemzetközi körözési nyilvántartásokban nem szerepelt, ezért annak származását tisztázottnak tekintendő. A felperes által hiányolt alperesi intézkedés tehát nem akadályozta volna meg a perbeli gépjármű értékesítését, s azt követően az abból származó vételár elsikkasztását, miáltal az alperesi magatartás és a felperest ért kár között nincs olyan adekvát kauzalitás, ami a kárfelelősség megállapításához nélkülözhetetlen lenne.

A **M. J. Gy.** által elvégzett belföldi forgalomba-helyezéssel összefüggésben utal arra az ítéletábra, hogy erre a felek megállapodása a forgalomba-helyezésre is kiterjedt annak érdekében, hogy magyar rendszáma legyen a gépkocsinak, amint ezt **M. K.** tanúként vallotta a büntetőeljárásban (2.B.1178/2010/10. számú jegyzőkönyv 9-10. oldalai).

A leírtak miatt az ítéletábra az első fokú ítéletet a fenti tényállás- és indokolásbeli kiegészítéssel, illetőleg korrekcióval a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban is peresztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles a jogi képviselővel eljáró alperes javára perköltséget fizetni, melynek összegét az ítélet tábla - a Pp. 67. §-ának (2) bekezdésére is figyelemmel - a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni az eredménytelenül fellebbező felperes.

Debrecen, 2014. október hó 9. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő